

téséhez és az üzemanyagárak adóemelés miatti növekedésének elkerülésére.

Fuvarozókat hátrányosan érintő döntés

Az üzemanyagköltség a fuvarozói költségek közel egyharmadát teszi ki. A fuvarozó vállalkozások versenyképességét nagyban befolyásolja, hogy a haszonjárműveket mekkora költségszint mellett tudják dolgoztatni. Ennek kapcsán említést kell tenni a 2011-ben indult és azóta is működő rendszeréről, amely lehetővé tette a kereskedelmi gázolaj jövedéki adójának bizonyos mértékű visszatérítését. A több mint tíz éve működő visszaigénylési rendszer bevezetésének alapvető célja az volt, hogy a hazai fuvarozók lehetőség szerint a minimum jövedékadószintet fizessék meg az itthoni tankolásaik alkalmával. Az intézkedés hozzájárult ahhoz, hogy a vállalkozások nemzetközi viszonylaton közlekedő járművei régiós szinten kedvező feltételek mellett tudjanak Magyarországon tankolni, ezáltal a magyar töltőállomásokon realizált üzemanyag-forgalom jövedéki adó formájában a hazai költségvetésben mutatkozott.

A visszaigényelhető jövedéki adó mértéke az utóbbi években azonban folyamatosan csökkent: korábban literenként 17 forinttal

számolhattak a fuvarozó vállalkozások, ma azonban csupán 3,5 forinttal. A jövedéki adó törvény 2024. január 1. napon érvénybe lépő módosítása egyrészt megemeli a gázolajra kirótt jövedéki adó mértékét, valamint újabb egy forinttal szűkítené a visszatérítési összeget. A háború következtében megnövekedett üzemanyagárak indokoltá tehetik, hogy megtörténjen a felülvizsgálat annak érdekében, hogy az eredetileg hazai fuvarozókat támogató kedvezményrendszer újból betöltse eredeti funkcióját. Az adóhatósági statisztika szerint a visszatérített adó 90 százalékban a magyar vállalkozásokhoz kerül.

A szakmai érdekképviseltek rámutattak arra, hogy hasonló visszaigénylési rendszer más európai uniós országban is működik. Szlovéniában jelenleg 47 forint, míg Horvátországban 20 forint a literenként visszakapható összeg. Nyugat-Európa országai közül Spanyolországban több mint 18 forintot, Franciaországban átalányként 60 forintot lehet visszaigényelni. A rendelkezésünkre álló információk szerint jelenleg Olaszországban a legmagasabb a mértéke, mivel itt literenként közel 82 forint visszatérítést tesznek lehetővé a fuvarozók számára. Európa-szerte a magyarországi 3,5 forintos szintnél jóval magasabb mértékű visszatérítéssel lehet kalkulálni,

annak ellenére, hogy a szomszédos országokban jelenleg az üzemanyag ára is alacsonyabb, mint hazánkban.

Az érdekképviseltek a jövedéki adó törvény felülvizsgálatában látnak lehetőséget, miszerint a kormányzat a jövedéki adó uniós minimumszint figyelembevételével a kereskedelmi gázolaj után visszaigényelhető összeg maximumát biztosítsa a közúti áru- és személyszállító vállalkozások számára. A hazai szabályozás módosításával, EU-konform módon lehetne támogatni az itthon tankoló fuvarozó vállalkozásokat.

A Magyar Ásványolaj Szövetség prognózisa szerint megközelítőleg 400 millió literrel kevesebb mértékű hazai tankolásra lehet számítani a jövedéki adó emelése miatt, amely volumen jelentős részét a közúti áru- és személyszállításban tevékenykedő haszonjárművek adják. A csökkenő tankolási volumen a magyar költségvetésre negatív hatást gyakorol, azonban a visszaigényelhető jövedéki adó mértékének növelésével mérsékelhető lenne, továbblépve pedig, a kereskedelmi gázolaj után fizetendő általános forgalmi adó átgondolt alakításával kivédhetővé is válhatna.

A szerző minőségirányítási és kommunikációs szakember.

VESZÉLYES ÁRUK SZÁLLÍTÁSA

Toldi Gergely

Az ADR 2023-as változásai

Ismét módosult az ADR szabályzat. Bár nagy horderejű változások nem történtek, mégis számos újdonsággal találkozha-

tunk. Június utolsó napjaiban jelent meg a Magyar Közlönyben a hivatalos magyar változat, 2023. szeptember 21-én pedig a

belföldi rendeletet is kihirdették, így ezek alapján összefoglalom az ideiglegesen legfontosabb változásokat.

Hatályba lépés

Nemzetközi szállítások esetén egységes a hatályba lépés: 2023. január 1-től már alkalmazhatóak az új előírások, azonban csak 2023. július 1-től váltak kötelező érvényűvé. Az első félévben párhuzamosan használható volt a 2021-es és a 2023-as szabályzat, ezt követően már csak az új előírások szerint lehet eljárni, kivéve azt a néhány esetet, ahol a szabályzat hosszabb átmeneti időszakot engedélyezett.

Néhány kisebb eltéréstől eltekintve, a magyarországi, belföldi szállításokra is a nemzetközi ADR előírások érvényesek, és a nemzetközi előírásokat 2023 július 1-től a belföldi szállításokra is alkalmazni kell. A belföldi kihirdető rendelet tartalmaz néhány eltérést a nemzetközi előírásokhoz képest (ez lehet akár szigorítás vagy enyhítés is), és ebben is történt néhány kisebb változás 2023-ban. Az új belföldi előírásokat 2023. szeptember 22-től kell alkalmazni.

Az ADR hivatalos magyar fordítása (az angol változattal együtt) a Magyar Közlönyben érhető el: <https://magyarkozlony.hu/hivatalos-lapok/pO8udZRftITt84aP-bQA4U0qun8n649e9d05e06e1/dokumentumok/1f5a9126bfec4dbd-54c8d9c9f21e4fb48d51ec2b/letoltes>

A továbbiakban témakörök szerint összefoglalva bemutatom a legfontosabb változásokat, hangsúlyozva, hogy a bemutatás nem teljes körű, mivel ez lehetetlen is lenne egy néhány oldal terjedelmű cikkben.

Tagállamok

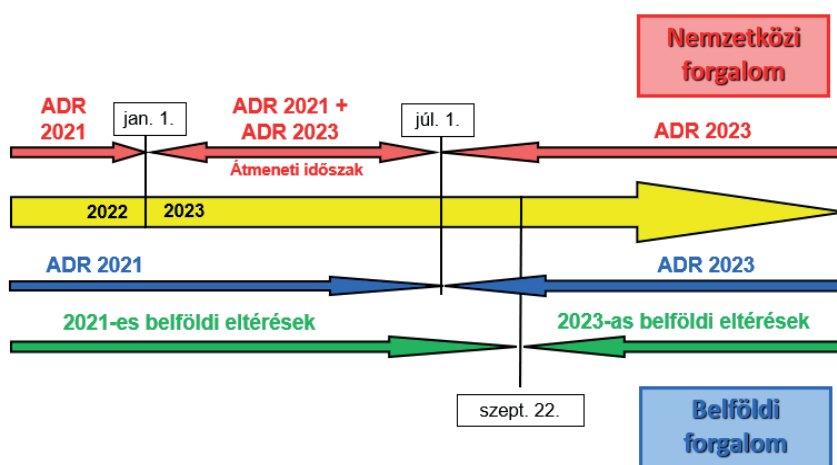
Az ADR tagállamainak száma az elmúlt években folyamatosan bő-

vült, jelenleg 54 tagállama van az egyezménynek (lásd az 2. ábrát). Legutóbb (2022-ben) Örményország és Uganda csatlakozott.

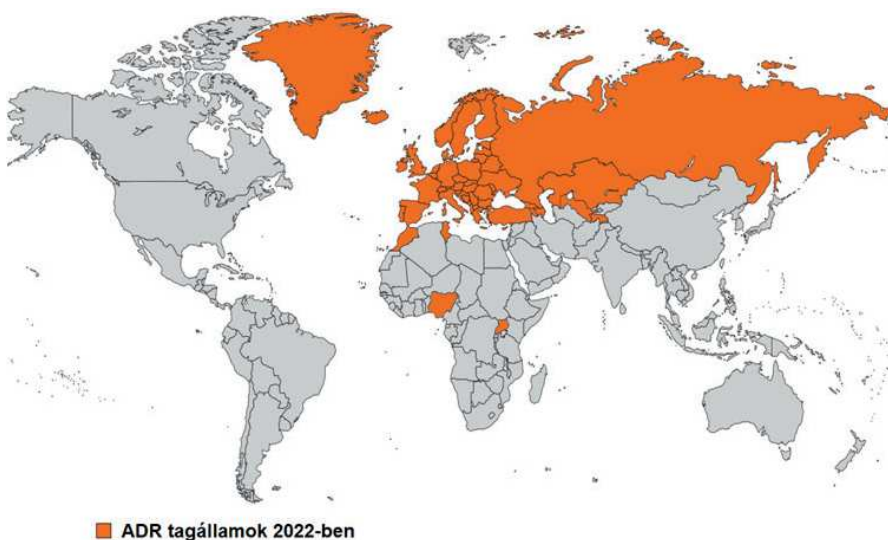
Alapfogalmak, mértékegységek, rövidítések

Az alapfogalmak esetén idén is történtek változások. Ezek részben hivatkozások aktualizálása (pl.: ENSZ mintaszabályzat, GHS, Vizsgálatok és kritériu-

mok kézikönyv definíciókban verziószámok aktualizálása), de néhány további fogalomban is történtek kisebb-nagyobb pontosítások (pl.: fémhibrid tároló rendszer; köpenyes palack; nyomástartó tartály; palackköteg; tankkonténer; tartály; üzemi nyomás; üzemi szerelvények; visszaforgatott műanyag; zárószervezet), sőt megjelent négy új definíció is: belső edény; nyomástartó tartály test; szálvázás műanyag; zárt mélyhűtő tartály.

1. ábra – Hatályba lépés – 2023

2. ábra – ADR tagállamok 2022-ben (eredeti ábra forrása: UN)

A gyakorlatban szinte senkit nem fog érinteni, de meg kell említeni, hogy a mértékegységeket megadó táblázatban megjelent egy új mértékegység:

Fizikai mennyiség	SI-egység ^{b)}		Egyéb engedélyezett mértékegység		A mértékegységek közötti arány
	neve	jele	neve	jele	
Elektromos ellenállás	ohm	Ω	–	–	1 Ω = 1 kg·m ² /s ³ /A ²

Általános változás, hogy a rövidítések (pl.: IBC; M.N.N.; RID) kikerültek az 1.2.1 szakaszból, és néhány új rövidítéssel együtt (pl.: EIGA, FRP, LNG, LSA, SCO) az 1.2.3 szakaszban találhatóak meg a továbbiakban.

Amerikai gázpalackok

Az ADR szabályzat által elfogadott gázpalackokon felül a továbbiakban az USA előírásainak megfelelő palackok is használhatóak. Ilyen palackok szállítása esetén az alábbi bejegyzés szükséges az okmányban: behozatal esetén: „Az 1.1.4.7.1 pont szerinti szállítás” / „CARRIAGE IN ACCORDANCE WITH 1.1.4.7.1” kivitel esetén: „Az 1.1.4.7.2 pont szerinti szállítás” / „CARRIAGE IN ACCORDANCE WITH 1.1.4.7.2”

Baleseti jelentések

A baleseti jelentés minta kiegészítésre került az időközben megjelent új típusú eszközökkel: a 6. pontban a befogadó eszközöknél a felsorolásban már szerepel a MEMU is, és a 2023-ban a szabályozásban megjelent „extra nagy konténer”.

6. Az érintett veszélyes áruk						
UN szám ¹⁾	Osz-tály	Csomago-lási csoport	A szabadba jutott termék becsült mennyisége (kg vagy l) ²⁾	Az árut befogadó eszköz ³⁾	Az árut befogadó eszköz anyaga	Az árut befogadó eszköz meghibásodásának típusa ⁴⁾
1) Gyűjtőmegnevezések alá tartozó veszélyes áruk esetén, amelyekre a 274 különleges előírás vonatkozik, a műszaki megnevezést is meg kell adni.				2) A 7 osztálynál az értéket az 1.8.5.3 bekezdés kritériumai szerint kell megadni.		
3) A megfelelő számot kell feltüntetni:				4) A megfelelő számot kell feltüntetni:		
1 Csomagolóeszköz				1 Szivárgás		
2 IBC				2 Tűz		
3 Nagycsomagolás				3 Robbanás		
4 Kiskonténer				4 Szerkezeti hiba		
5 Vasúti kocsi						
6 Jármű						
7 Tartálykocsi						
8 Tartányjármű						
9 BATTERIÁS KOC SI						
10 BATTERIÁS JÁRMŰ						
11 Vasúti kocsi leszerelhető tartánnyal						
12 Leszerelhető tartány						
13 Nagykonténer						
14 Tankkonténer						
15 MEG-konténer						
16 Mobil tartány						
17 MEMU						
18 Extra nagy tankkonténer						

3. ábra – Baleseti jelentés változása

Osztályozás

Önreaktív anyagok és szerves peroxidok

A már besorolt önreaktív anyagok (4.1-es osztály) listája egy új anyaggal bővült: (7-METOXI-5-METIL-BENZOTIOFÉN-2-IL) BORONSAV, míg a szerves peroxidok (5.2-es osztály) táblázatában három anyag esetén megjelentek újabb összetételek is:

SZERVES PEROXID	Koncentráció (%)	A típusú hígító (%)	B típusú hígító (%) ^{b)}	Inert szilárd anyag (%)	Víz (%)	Csomagolási módszer	Szabályozási hőmérséklet (°C)	Vészhőmérséklet (°C)	UN szám (generikus tétel)	Járvékos veszélyek és megjegyzések
ACÉTIL-ACETON- PEROXID	≤ 42	≥ 48			≥ 8	OP7			3105	2)
"	≤ 35	≥ 57			≥ 8	OP8			3107	32)
" (paszta)	≤ 32					OP7			3106	20)
terc-BUTIL-PEROXI-IZOPROPIL-KARBONAT	≤ 77	≥ 23				OP5			3103	
"	≤ 62		≥ 38			OP7			3105	
terc-HEXIL-PEROXI-PIVALAT	≤ 72		≥ 28			OP7	+10	+15	3115	
" (stabil vizes diszperzió)	≤ 52					OP8	+15	+20	3117	

3.2 A táblázat

Több UN-szám esetén változnak a táblázat adatai. Érdemes minden szállításban érintett vállalkozásnak felülvizsgálnia a belső rendszerét, és ellenőrizni, hogy nem történt-e a vállalkozást érintő módosítás.

Jellemző változások:

- új, különleges előírás: UN 1002; UN 1010; UN 1038; UN 1051; UN 1060; UN 1081; UN 1082; UN 1085; UN 1086; UN 1087; UN 1092; UN 1093; UN 1143; UN 1167; UN 1185; UN 1218; UN 1246; UN 1247; UN 1251; UN 1301; UN 1302; UN 1303; UN 1304; UN 1545; UN 1589; UN 1614; UN 1724; UN 1829; UN 1860; UN 1917; UN 1919; UN 1921; UN 1961; UN 1966; UN 1972; UN 1991; UN 2055; UN 2200; UN 2218; UN 2227; UN 2251; UN 2277; UN 2283; UN 2348; UN 2352; UN 2396; UN 2452; UN 2521; UN 2522; UN 2527; UN 2531; UN 2607; UN 2618; UN 2838; UN 3022; UN 3073; UN 3079; UN 3138; UN 3302; UN 3312; UN 3531; UN 3532; UN 3533; UN 3534; UN 3538
- szállítási megnevezés változása: UN 1012; UN 2015
- leírás változása: UN 1345; UN 2426
- osztályozás változása: UN 1872; UN 1891
- alagút korlátozás változása: UN 2908; UN 2909; UN 2910; UN 2911
- mentességi feltétel változása: UN 3208; UN 3209; UN 3269; UN 3527; UN 3536
- ömlesztett szállítás feltételeinek változása: UN 3509
- megszűnt UN-szám: UN 1169 (helyette az UN 1197 használható)

Mint minden módosításkor, most is bővül a veszélyes áruk köre. 2023-ban az alábbi egy új UN-szám jelent meg:

UN szám	Megnevezés és leírás (angol / magyar)	Osztály	Osztályozási kód	Csomagolási csoport	Bárcák	Különleges előírások
UN 3550	KOBALT-DIHIDROXID POR, legalább 10% belélegezhető részecske tartalommal COBALT DIHYDROXIDE POWDER, containing not less than 10 % respirable particles	6.1	T5	I	6.1	

Az új tétel kapcsán megjelentek új különleges csomagolási és kezelési utasítások is, amelyek jelenleg csak erre az anyagra vonatkoznak.

Egyes veszélyes árukat érintő változások

Hőszivattyúk, klímák

A 2023-as ADR alapján a hőszivattyúkat hűtőgépeknek kell tekinteni, és ennek köszönhetően 12 kg gáztöltet alatt ezek az eszközök nem tartoznak az ADR hatálya alá. Érdekesség, hogy a klímák közül csak a nem tűzveszélyes töltettel rendelkező készülékek tekinthetők hűtőgépeknek, és csak ezek mentesülhetnek az előírások alól, a tűzveszélyes gázt tartalmazó gépek az ADR hatálya tartoznak, tehát annak ellenére, hogy ilyen tekintetben nagyon hasonló eszközökről van szó, más a megítélése a hűtőgépeknek és a hőszivattyúknak, illetve a klímáknak. Mivel napjainkban egyre elterjedtebb a tűzveszélyes hűtőközeg, ez az eltérés sokaknak fog problémát okozni.

Lítium akkumulátort tartalmazó áruszállító egységek (UN 3536)

A módosítás következtében az áruszállító egységeket nem kell megjelölni narancssárga táblával és nagybárcával, ha az 1.1.3.6 mentesség (köznyelvben „kis ADR”) feltételei teljesülnek.

Ólom-szulfát (UN 1794)

A 3% vagy annál kevesebb kén-savat tartalmazó ólom szulfát korábban nem tartozott az ADR hatálya alá. Ez lett 2023-ban pontosítva aszerint, hogy ez az anyag nem tartozik a 8-as osztályba. Tehát, ha más osztály feltételei teljesülnek (például a 9-es osz-

tályé), akkor továbbra is veszélyes áru lesz, csak más UN-szám és ADR osztály alá fog tartozni. Jellemzően ilyen esetben az UN 3077 besorolást kell a továbbiakban használni.

Ammónium-nitrát

Az ammónium-nitrát (UN 2426) szállíthatóságának feltételei között új szempont jelent meg: az oldat legfeljebb 93% ammónium-nitrátot tartalmazhat.

Gázpalackot tartalmazó tárgyak (UN 3538)

A különböző berendezésekhez csatlakoztatott gázpalackok szelepei a szállítás alatt nyitva is lehetnek, ha teljesülnek a vonatkozó különleges előírás feltételei (pl.: megadott gázt tartalmaz, maximális nyomás érték teljesül, palackok rögzítve vannak, megadott okmánybejegyzés feltüntetésre kerül).

Levegő (UN 1002)

A megadott összetételű oxigén/nitrogén keverék (pl.: szintetikus levegő) is szállítható ezen tétel alatt. Ilyen anyagok esetén nem szükséges az 5.1-es bárca [gyújtó hatású (oxidáló) anyagok].

Stabilizált anyagok

A polimerizálódó anyagok ártalmatlanítás vagy újrahasznosítás céljából történő szállítása könnyített feltételekkel is lehetséges, ha teljesülnek a vonatkozó különleges előírás feltételei.

Csomagolóeszközök

Összetett IBC érvényessége

Összetett IBC-k esetén a teljes IBC gyártási ideje (ami az adattáblán szerepel) eltérhet a műanyag bélés gyártási idejétől. Az új kiegészítés alapján a műanyag eszközökre vonatkozó 5 éves felhasználhatósági időt a belső műanyag tartály gyártási idejétől kell számítani.

Kármentő nyomástartó tartály

Kármentő nyomástartó tartályok esetén törölve lett a betett palackokra vonatkozó 1000 literes felső határ. Több tartály egy kármentőbe helyezése esetén viszont az osztérfogat 1000 literrel 3000 literre emelkedett.

Minősítés nélküli csomagolások

Több veszélyes áru esetén engedélyezett olyan csomagolás, ahol nem feltétlenül követelmény az ADR (UN) minősítés (pl.: raklap, rekesz, minősítés nélküli láda). Ezekre eddig általánosságban egy 400 kg-os felső határ vonatkozott, amit a 2023-as módosítások megszüntettek, így az ilyen típusú csomagolásba mostantól mennyiségi korlátozás nélkül tehető veszélyes áru. Az általános megfogalmazáson felül ez az utalás minden vonatkozó csomagolási utasításban is megjelent.

Fertőző anyagok csomagolása

A fertőző anyagokra vonatkozó P621-es csomagolási utasítás több új csomagolási lehetőséggel bővült (pl.: acél hordó nem le-

vehető tetővel; műanyag hordó nem levehető tetővel; műanyag kanna nem levehető tetővel).

Sérült lítium akkumulátorok csomagolása

A nagy mértékben sérült akkumulátorok értékelésekor figyelembe vehető kritériumok újabb szempontokkal egészültek ki, amely szerint a teljesítőképesség értékelése során figyelembe kell venni az akkumulátorok vagy az akkumulátorokat tartalmazó készülékek számát a csomagoláson belül, továbbá az akkumulátorok energia-tartalmát, az elrendezésüket a csomagoláson belül, valamint az eszközök elkülönítését és védelmét.

Ezen felül a nagycsomagolások esetén a csomagolóeszköz-gyártónak a használatra vonatkozó utasításokat a felhasználó rendelkezésére kell bocsátania. Az utasításnak ki kell terjednie a fentiek bemutatására is.

Műanyag csomagolások gyártása

Meghatározásra került, hogy műanyag ládák, műanyag és összetett IBC-k gyártása esetén milyen használt műanyag használható fel: a definíció szerinti visszaforgatott műanyagok kivételével az ugyanabból a gyártási folyamatból származó gyártási maradékon vagy újraőrölt anyagon kívül más, használt anyag nem használható fel.

Gázpalackok

A korábbi évekhez hasonlóan, a gázpalackokra vonatkozó szabványok közül 2023-ban is több

frissítve lett, illetve megjelentek újabb szabványok, előírások is. Néhány kiemelő fontosságú változás:

- a palack és a palacktest fogalom szét lett választva (az egész szabályzatban át lett vezetve);
- gyártás során az üzemi szerelvényeket úgy kell kialakítani (többek között), hogy akaratlanul ne nyílhassanak ki;
- acetilén palackok jelölése esetén új elemek: porózus anyag azonosítása, teljes palack tömege kg-ban.

Tartányok

Fém tartányok

A fémből készült különböző tartányok (pl.: tartányjárművek, tankkonténerek, cserefelépítmények) gyártására vonatkozó fejezet (6.8) sok változáson esett át. A szabványok aktualizálva lettek, de egyéb előírásokban is sok újdonság van. Részletekre jelen cikk keretei között nincs lehetőség, az érintettek feltétlenül tájékozódjanak, hogy történt-e őket érintő változás!

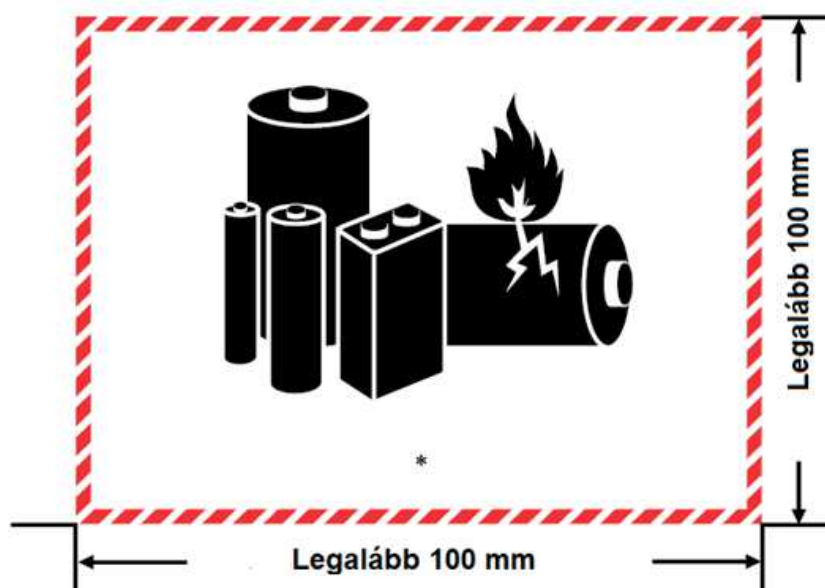
Szálvázás műanyag tartányok (FRP)

A szálvázás műanyag tartányok gyártására vonatkozó előírások a 6.9 fejezetből átkerültek – némi módosítással – az újonnan megjelenő 6.13-as fejezetbe. A 6.9 fejezetben a továbbiakban a szálvázás műanyag mobil tartányokra vonatkozó gyártási követelmények szerepelnek. Ennek megfelelően az ADR-ben mindenhol aktualizálni kellett a fejezetekre való hivatkozásokat. A szerkezeti átalakításon felül több tartalmi változás is történt. Akit érint a témakör, feltétlenül nézze a vonatkozó ADR fejezeteket!

Jelölések

Kis kapacitású akkumulátorok jelölése

2023-ban ismét változott a kis kapacitású lítium akkumulátorok esetén használandó jelölés: újdonság, hogy már nem kell feltüntetni a telefonszámot a jelölésen. A korábbi (2021-es előírásoknak megfelelő) jelölés azonban 2026. 12. 31-ig továbbra is használható.

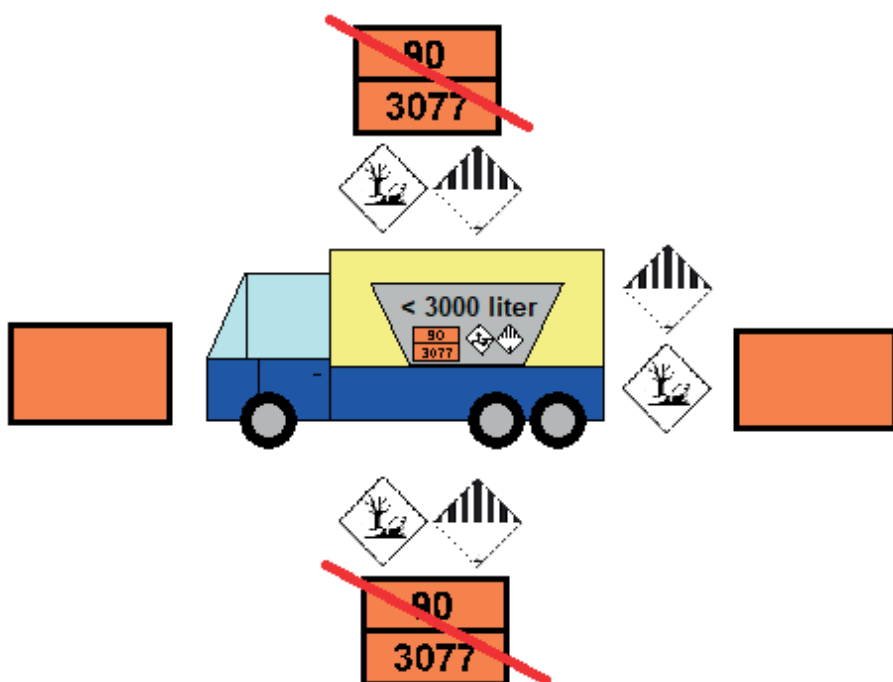
4. ábra – Kis kapacitású lítium akkumulátorok jelölése (2023)

Visszaforgatott műanyagból készült IBC-k jelölése

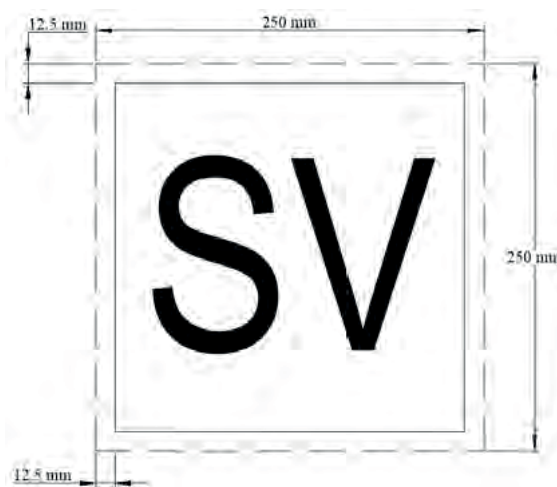
Amennyiben az IBC visszaforgatott műanyagból készült, azon egy „REC” jelölést kell elhelyezni. A jelölést merev falú, műanyag IBC-k esetén a minősítő kód közelében, míg összetett IBC-k esetén a belső tartály minősítése közelében kell feltüntetni.

Jármű jelölése kis méretű konténer szállításánál

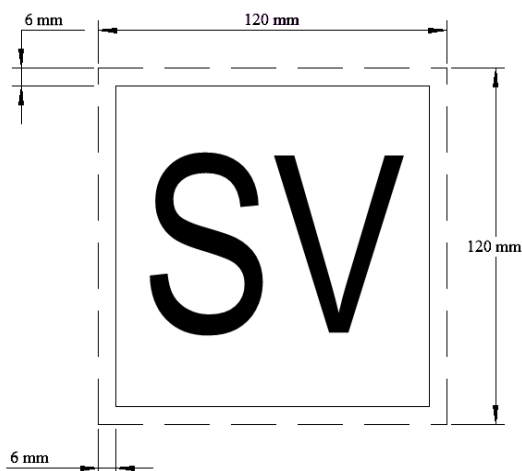
Amennyiben 3000 liternél kisebb ömlesztettáru-konténer vagy MEG-konténer szállítás történik olyan járműben, ahol a konténer jelölése kívülről nem látható (pl.: ponyvás járművön), akkor a 2023-as ADR alapján már nem kötelező megismételni a járművön a számos táblát. Eddig ez a könnyítés csak a kis méretű tartályok esetén volt érvényben.

5. ábra – Kis méretű konténer szállítás jármű jelölése

általános jelölés

legfeljebb 3000 literes tartály esetén

6. ábra – Biztonsági szelep jelölése

Biztonsági szelep jelölése

Gázok szállítására szolgáló tartályok esetén megjelenik egy új jelölés, amit a biztonsági szelepek megjelölésére kell használni. A jelölés egy fekete négyzet, amiben az „SV” felirat van feltüntetve. Az SV rövidítés a Safety Valve (biztonsági szelep angolul) szavakból adódik. A jelölésnek természetesen szigorú formai követelményei vannak (pl. jelölés mérete, betű magassága, betű vastagsága, időjárásálló kivétel, tűzállóság). A jelölés mintája és a legfontosabb méretkövetelmények az 6. ábrán láthatóak.

Elhelyezése:

- tartányjármű: mindkét oldalára és hátuljára;
- leszerelhető tartány, tankkonténer: mindkét oldalára és mindkét végére;
- 3000 liternél kisebb tankkonténer: mindkét oldalára vagy mindkét végére.

Okmányok

Hulladékok mennyisége

Veszélyes hulladékok szállításakor – bizonyos feltételek teljesü-

lése esetén – mostantól a mennyiség megadható becsléssel is. Igazából a gyakorlatban ez eddig is sok esetben így történt, de most már az előírások is lehetőséget adnak rá. A könnyítés alkalmazásakor kiegészítő bejegyzés szükséges a fuvarokmányban:

„Az 5.4.1.1.3.2 pont szerint becsült mennyiség” / „Quantity estimated in accordance with 5.4.1.1.3.2”

Stabilizált és olvasztott anyagok

Stabilizált, hőmérséklet-szabályozást igénylő vagy olvasztott anyagok esetén ki kell egészíteni a megnevezést a „STABILIZÁLT”, a „HŐMÉRSÉKLET-SZABÁLYOZÁSSAL”, illetve az „OLVASZTOTT” kifejezésekkel, kivéve, ha ezek már a helyes szállítási megnevezés részét képezik.

A szabályozási hőmérsékletet és a vész hőmérsékletet a továbbiakban akkor kell feltüntetni az okmányban, ha a „HŐMÉRSÉKLET-SZABÁLYOZÁSSAL” kifejezés része a megnevezésnek (korábban akkor volt erre a bejegyzésre szükség, ha a „STABILIZÁLT” kifejezés szerepelt a megnevezésben).

Butén megnevezése

Butén (UN 1012) szállítása esetén a 3.2.A táblázatban megadott megnevezést („butén”) ki kell egészíteni zárójelben az adott gáz nevével (lásd az alábbi táblázatot). Korábban a megnevezés az adott gáz neve volt.

Megnevezés a 2021-es ADR alapján	Megnevezés a 2023-as ADR alapján
1-BUTÉN	BUTÉN (1-butén)
cisz-2-BUTÉN	BUTÉN (cisz-2-butén)
transz-2-BUTÉN	BUTÉN (transz-2-butén)
BUTÉN KEVERÉK	BUTÉN KEVERÉK

Írásbeli utasítás

Az ADR írásbeli utasítás kapcsán 2023-ban nem történt változás (az ellenkező híresztelésekkel ellentétben), továbbra is a 2017-es változatot kell használni, amely elérhető a tagállamok nyelvén az alábbi linken:

<https://unece.org/linguistic-versions-adr-instructions-writing>

Árukezelés

Jármű/konténer megrakás előtti ellenőrzés

Átszerelésre kerültek a jármű vagy konténer megrakása előtt elvégzendő ellenőrzések szempontjai. Inkább átfogalmazás,

pontosítás történt, mint szakmai módosítás. Új szempontok nem jelentek meg, sőt kikerült a szabályozásból néhány szempont, ami korábban szerepelt a felsorolásban (pl.: toldások, nem záró tömítések).

Járművek

Elektromos meghajtású járművek

Az elektromos meghajtás egyre nagyobb elterjedése miatt az ADR-ben is foglalkozni ezekkel a járművekkel: nem csak mint szállított veszélyes áruval, hanem mint lehetséges szállító járművekkel. Ennek következtében már megjelentek vonatkozó ren-

delkezések a 2023-as ADR-ben. Az AT minősítésű tartányjárművek 2023-tól már akár lehetnek elektromos hajtásúak is. Egyéb kategóriájú járművek esetén (FL, EX) ez nem megengedett. A vonatkozó szabványnak megfelelő elektromos hajtásláncnak nem kell teljesítenie az ADR elektromos rendszerekre vonatkozó követelményeit. Küldeménydarabos és ömlesztett szállítás esetén továbbra sincs ide vonatkozó rendelkezés, így bármilyen jármű használható.

Járművek tűzvédelme

Bizonyos FL minősítésű tartányjárműveket fel kell szerelni a motortérben keletkező tüzek leküz-

désére szolgáló oltórendszerrel, valamint el kell látni olyan hővédelemmel, amely képes mérsékelni az abroncsoknál keletkező tűz áttérjedését a rakományra vagy a vezetőfülkére. A korábbiakban ez csak az EX/III (robbanóanyagot szállító) járművek esetén volt kötelező.

A fenti feltételeknek megfelelő jármű jóváhagyási igazolásában a következő bejegyzést kell feltüntetni:

„Az ADR 9.7.9 szakasz követelményeinek megfelelő jármű” / „Vehicle in compliance with 9.7.9 of ADR”

Ez a követelmény csak a 2029. január 1. után forgalomba helyezett, vagy használatba vett járművek esetén lesz kötelező.

Belföldi eltérések

A belföldi kihirdető rendelet a hazai szállításokra vonatkozóan tartalmaz néhány eltérést a nemzetközi előírásokhoz képest. 2023-ban a legtöbb korábbi előírás továbbra is érvényben maradt, újdonság nem jelent meg, csak néhány előírás változott

meg minimálisan a korábbiakhoz képest.

A legfontosabb változások:

- Az ADR 1.3 képzésről szóló igazolást már nem csak a munkáltató állíthatja ki, hanem a megbízottja is (aki akár a képzést tartó tanácsadó is lehet).
- Az írásbeli utasítás oldalainak A4 méretűnek kell lenniük, és az utasításnak a mintának megfelelő, színes kivitelűnek kell lennie.

Zárszó

A 2023-es ADR változások a szabályzat több fejezetét is érintik, de az idei változások – hasonlóan a 2021-es módosításhoz – nem olyan mértékűek, mint amikhez a korábbi időszakban hozzászokhattunk. Ha hirtelen valaki rákérdezne, milyen komolyabb változások történtek 2023-ban, nehezen tudnék néhány példánál többet felsorolni. Viszont, ahogy szokták mondani, az ördög a részletekben rejlik, tehát a változásokkal foglalkozni kell. Lehet, hogy az egyik vállalkozást minimálisan vagy akár egyáltalán nem érintik a 2023-as változások,

viszont lehet olyan is, akiknél komoly átszervezések szükségesek. Ezt mindenkinek egyedileg kell megvizsgálnia. Ebben nyújthat segítséget a fenti összefoglaló, hangsúlyozva, hogy ez az összegzés sem tartalmaz minden módosítást.

A jogszabály-változás kapcsán minden korábban ADR 1.3 fejezet szerinti képzésben részesült kollégának ismeretfelújító képzésen kell részt vennie. A jelenlegi belföldi előírások alapján az ismeretfelújító képzést az előző képzést követő második év végéig kell megtartani, azonban ügyeljenek arra, hogyha ezen időszakban történik az ADR szabályzat vagy az ehhez köthető egyéb jogszabályok módosítása, akkor az érvényességi időn belül is szükség lehet további oktatásra a jogszabályi előírások változása kapcsán.

A következő ADR módosítás 2025-ben lesz, mire a korábban bemutatott változások beépülnek a mindennapokba, kezdhetjük újra a felkészülést az újabb módosításra.

A szerző veszélyesáru-szállítási biztonsági tanácsadó.

VÁMÜGYEK

Bálint Éva

Nemzeti importrendszer korszerűsítése – NIK/AIS – Automated Import System

A 2016. május elseje óta érvényben lévő Uniós Vámcodek (UVK) előírásai között szerepel, hogy a gazdálkodók és a vámhatóság, valamint a vámhatóságok közötti információcseré, illetve az adatok tárolása teljes egészében elektronikus úton kell, hogy történjen, beleértve az árunyilatkozatok, kérelmek

benyújtását, határozatok közzétételét. Az informatikai változásokat, az okmányok kitöltésének menetét, az alkalmazandó kódokat nem szükséges egy gazdálkodónak pontosan ismernie. Azonban a hiányos vagy hibás vámkezelési megbízás kitöltése miatti esetleges következmények, illetve a majd elkészülő

határozatok új megjelenési formája, adatainak ismerete, és az informatikai üzenetek értelmezése minden gazdálkodónak fontos feladata lesz a következő időszakban.

A fent említett célt megvalósító informatikai rendszereknek 2022. december 31-ig kellett